

IVA MURAJ

FRENCH ARTISTIC CULTURE AND CENTRAL-EAST EUROPEAN MODERN ART

LJILJANA KOLEŠNIK, TAMARA BJAŽIĆ KLARIN [ED.]

FRANCUSKA UMJETNIČKA KULTURA I MODERNA UMJETNOST SREDNJOISTOČNE EUROPE

LJILJANA KOLEŠNIK, TAMARA BJAŽIĆ KLARIN [UR.]

Behind the title there is a selection of essays developed out of the papers given at three international conferences that took place in 2014 and 2015, within the framework of the research project Parisian Art Scene and Croatian Modern Art, conducted at the Institute of Art History in Zagreb between 2013 and 2015. They are supplemented by the studies of authors who were invited to contribute to this publication the results of their respective long-term research on the art and architecture of the Central-East Europe. The investigations at the project were focused on the contextual approach to Croatian modern art and its encounters with the French artistic culture from 1918 to mid-1970s. The observed relation of Croatian artists and architects towards developments at the Parisian art scene and in French artistic culture was approached from the perspective of social mobility, cultural exchange and in particular – from the perspective of the processes of cultural transition, that were in the focus of this project. [From the book's preface]

Institut za povijest umjetnosti
Zagreb, 2018.

Str. 405, ilustrirano, suradnici, bibliografija, indeks
engleski jezik
[22,5/16,5 cm, meki uvez, u boji]

Za izdavača: Milan Pelc
Recenzenti: Frano Dulibić, Dalibor Prancević
Izvršna urednica: Sanja Sekelj
Suradnici: Dunja Opatić (prijevodi i jezično ujednačavanje)
Graficko oblikovanje: Mario Anićić

ISBN 978-953-7875-35-0
CIP 000971899 [NSK Zagreb]

Knjiga „Francuska umjetnička kultura i moderna umjetnost srednjoistočne Europe” tumači odnos između francuske umjetničke kulture i srednjoistočnoeuropskih lokalnih likovnih fenomena. Pariz kao metropola moderniteta i dominantni francuski uzori tijekom većega dijela 20. stoljeća utjecali su na proces transformacije u načinu mišljenja i prakticiranja moderne umjetnosti. U knjizi su opisane društveno-kulturne okolnosti koje su utjecale na prihvaćanje francuske moderne umjetnosti i posljedice njezina utjecaja na nacionalne umjetničke scene, koje Hrvatska dijeli s ostalim zemljama srednje i jugoistočne Europe.

Knjiga je zamišljena kao zbornik radova nekoliko autora (Mária Árvai & Daniel Véri, Tamara Bjažić Klarin, Ljiljana Blagojević, Ana Bogdanović, Sonja Briski Uzelac, Helēna Demakova, Éva Forgács, Jasna Galjer, Irena Kossowska, Vesna L. Kruljac, Lovorka Magaš Bilandžić, Ana Peraica, Petar Prelog, Ljubinka Stoilova, Stela Tasheva, Asta Vrečko, Simone Wille, Korinna Zinovia Weber) na engleskom jeziku. Tekstovi su rezultat trogodišnjeg projekta „Pariska likovna scena i hrvatska moderna umjetnost” provedenog na Institutu za povijest umjetnosti u Zagrebu od 2013. do 2015. godine u suradnji s Filozofskim fakultetom u Zagrebu i uz podršku Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Za ovu su publikaciju urednice odabrale 18 radova od 19 autora: šest iz Hrvatske, tri iz Srbije, dva iz Bugarske te po jedan iz SAD-a, Slovenije, Poljske, Latvije, Austrije, Mađarske i Švicarske. Knjiga obuhvaća razdoblje od

početka 1920-ih do sredine 1970-ih godina, a podijeljena je u dvije cjeline: prvi dio o relacijama međuratnoga razdoblja, a drugi o relacijama nakon Drugoga svjetskog rata. Oblikovni obrasci nastali preobrazbom stilskih i formalnih rješenja preuzetih s francuske likovne scene u međuratnom razdoblju funkcioniraju kao važna poveznica među lokalnim umjetničkim scenama, za razliku od razdoblja nakon Drugoga svjetskog rata koje je obilježeno složenijim političkim okolnostima.

U širem smislu likovnim umjetnostima pripada graditeljstvo pa za arhitektonski krug citatelja treba izdvojiti sljedećih šest članaka o arhitekturi: Tamara Bjažić Klarin „*Le Corbusier s'il vous plait? – Oui, mais... – Inter-war Architecture Between Zagreb and Paris*” („*Le Corbusier s'il vous plait? – Oui, mais... – Međuratna arhitektura između Zagreba i Pariza*”), Ljiljana Blagojević „*French Architectural Departures and Its Returns: Belgrade Chic, Balkan Mission, Montenegro Praxis*” („*Odmaci i vraćanja francuskoj arhitekturi: Belgrade Chic, Balkan Mission, Montenegro Praxis*”), Ljubinka Stoilova „*Influence of the French Artistic Culture on Bulgarian Architects and Urban Planners from the Inter-war Period*” („*Utjecaj francuske umjetničke kulture na bugarske arhitekta i urbaniste u razdoblju između dva rata*”), Jasna Galjer „*International Exhibitions and Medialization of Hybrid Modernism. Examples of French Influence on the Architecture of Central and Southeast Europe in the 1920s and 1930s*” („*Međunarodne izložbe i medijalizacija hibrid-*

nog modernizma. Primjeri francuskog utjecaja na arhitekturu srednje i jugoistočne Europe dvadesetih i tridesetih godina 20. stoljeća”), Stela Tasheva „*Le Corbusier and Post-war Architectural Graphics in Bulgaria*” („*Le Corbusier i poslijeratna arhitektonska grafika u Bugarskoj*”) i Korinna Zinovia Weber „*Georges Candilis – Architect, Urban Planner and Author with Socialist Ideas in a Capitalist World*” („*Georges Candilis – arhitekt, urbanist i autor sa socijalističkim idejama u kapitalističkom svijetu*”).

Tamara Bjažić Klarin opisuje veze i način prihvaćanja francuskoga arhitektonskog i urbanističkog diskursa u korpus hrvatske međuratne arhitekture. U svezi s beogradskom međuratnom arhitektonskom scenom Ljiljana Blagojević opisuje moderni arhitektonski diskurs beogradskih arhitekata pod utjecajem francuskih arhitektonskih kretanja. Autorice iz Bugarske opisuju utjecaje Le Corbusiera na bugarsku arhitekturu. Ljubinka Stoilova u svome radu daje pregled razvoja međuratnog urbanizma i arhitekture, koji je bio pod utjecajem francuskih arhitekata, a Stela Tasheva istražuje osnovne trendove u prezentaciji i interpretaciji Le Corbusierovih teorija i projekata nakon Drugoga svjetskog rata unutar bugarskoga javnoga arhitektonskog prostora. Jasna Galjer opisuje ulogu izložbe održane pod nazivom *Exposition Internationale des Arts Décoratifs et Industriels Modernes* (Izložba dekorativnih umjetnosti) u Parizu 1925. godine. Korinna Zinovia Weber u svome radu detaljno opisuje životni put, djelo i djelovanje arhitekta Georgesa Candilisa.